

**Likuma “Par vidēja termiņa budžeta ietvaru 2021.,2022. un 2023.gadam”
projekta
sākotnējās ietekmes novērtējuma ziņojums (anotācija)**

Tiesību akta projekta anotācijas kopsavilkums	
Mērķis, risinājums un projekta spēkā stāšanās laiks (500 zīmes bez atstarpēm)	<p>Likuma “Par vidēja termiņa budžeta ietvaru 2021.,2022. un 2023.gadam” (turpmāk – VTBIL 2021.-2023.) mērķis ir nodrošināt vidēja termiņa budžeta plānošanu. Saskaņā ar likumu “Likums par budžetu un finanšu vadību” (turpmāk - LBFV), vidēja termiņa valsts budžeta plānošana ir process, kurā tiek noteikti pieejamie resursi vidējam termiņam un nodrošināta šo resursu izlietošana atbilstoši valdības noteiktajām prioritātēm. Vidēja termiņa budžeta plānošana paredz noteikt valsts budžeta likumu vienam gadam un maksimāli pieļaujamo izdevumu kopapjomu turpmākajiem diviem gadiem.</p> <p style="text-align: right;">Likums stājas spēkā 2021. gada 1. janvārī.</p>

I. Tiesību akta projekta izstrādes nepieciešamība	
1.	<p>Pamatojums</p> <p>Saskaņā ar LBFV 16.² panta pirmajā daļā noteikto finanšu ministrs nodrošina, ka katru gadu tiek izstrādāts vidēja termiņa budžeta ietvara likuma projekts nākamajiem trim saimnieciskajiem gadiem, un iesniedz to Ministru kabinetam (turpmāk – MK) saskaņā ar vidēja termiņa budžeta ietvara likuma projekta un gadskārtējā valsts budžeta likuma projekta izstrādes un iesniegšanas grafiku.</p> <p>Saskaņā ar LBFV 16.² panta desmitajā daļā noteikto MK VTBIL projektu trim turpmākajiem gadiem iesniedz Saeimai līdz kārtējā gada 15.maijam. Atbilstoši LBFV Pārejas noteikumu 67. punktam līdz 2022.gada 31.decembrim MK iesniedz Saeimai VTBIL projektu vienlaicīgi ar gadskārtējo valsts budžeta likuma projektu (budžeta likumprojekta paketē).</p>
2.	<p>Pašreizējā situācija un problēmas, kuru risināšanai tiesību akta projekts izstrādāts, tiesiskā regulējuma mērķis un būtība</p> <p>Atbilstoši LBFV noteiktajam vidēja termiņa valsts budžeta plānošana ir process, kurā tiek noteikti pieejamie resursi vidējam termiņam un nodrošināta šo resursu izlietošana atbilstoši valdības noteiktajām prioritātēm.</p> <p>2013.gada 6.martā spēkā stājās Fiskālās disciplīnas likums (turpmāk – FDL), kurā ir definēti būtiskākie fiskālās politikas principi un fiskālie nosacījumi atbildīgas un pārdomātas fiskālās politikas realizēšanai un kura pamatā ir nosacījums par ekonomiskajā ciklā sabalansētu vispārējās valdības budžetu, un kā galvenais instruments fiskālās</p>

disciplīnas ievērošanā ir paredzēts VTBIL, ko sagatavo turpmāko trīs gadu periodam. Tādējādi FDL nodrošina, ka VTBIL un gadskārtējais valsts budžeta likums tiek izstrādāts atbilstoši FDL nosacījumiem. Izstrādājot VTBIL katram likuma perioda gadam iekļaujami dati un informācija atbilstoši FDL 5. panta trešajai un ceturtajai daļai, kā arī LBFV 16.² panta otrajā daļā noteiktai informācijai. Šis ir astotais VTBIL, kas tiek izstrādāts saskaņā ar FDL noteiktajiem nosacījumiem.

Jāatzīmē, ka šis VTBIL tiek sagatavots laikā, kad Latvijas ekonomiku un publiskās finanses ir skārusi Covid-19 pandēmija, kas ir izraisījusi būtiskas izmaiņas līdz šim īstenotajā fiskālajā politikā, kas ir balstīta uz ekonomiskajā ciklā sabalansēta budžeta veidošanu. Sekojoši var atzīmēt divus būtiskus ietekmes virzienus:

- izmaiņas Stabilitātes un izaugsmes pakta (turpmāk - SIP) un FDL fiskālās disciplīnas nosacījumu piemērošanā;
- valdības sniegtais finansiālais atbalsts Covid-19 krīzes seku mazināšanai.

2020. gadā Eiropas Savienības (turpmāk – ES) līmenī tika aktivizēta SIP vispārējā izņēmuma klauzula, kas ES dalībvalstīm ļauj palielināt vispārējās valdības budžeta deficītu 2020.gadā tik, cik tas ir nepieciešams Covid-19 pandēmijas izraisītā ekonomikas kaitējuma mazināšanai. Vienlaikus Eiropas Komisija 2021.gada ilgtspējīgas izaugsmes stratēģijā ir paziņojusi, ka vispārējā izņēmuma klauzula paliks spēkā arī 2021.gadā. Līdz ar to ES fiskālās politikas regulējums 2020. un 2021.gadā ļauj atkāpties no iepriekš noteiktajiem deficīta mērķiem. Fiskālās disciplīnas likuma 12.pants paredz līdzīgu iespēju atkāpties no 0,5% strukturālā deficīta ievērošanas nopietnas ekonomikas lejupslīdes laikā. ES vispārējās izņēmuma klauzulas aktivizēšana bija pamats tam, lai aktivizētu FDL 12. punktā noteikto atkāpes nosacījumu. Šie pieņēmumi ir iestrādāti arī likuma “Covid-19 infekcijas izplatības seku pārvarēšanas likums” 33.pantā, kas paredz atkāpes no FDL definētajiem fiskālās disciplīnas nosacījumiem 2020. un 2021.gadā.

Attiecībā uz MK sniegto atbalstu Covid-19 krīzes kontekstā, jāatzīmē, ka būtiskākie ar Covid-19 krīzi saistītie lēmumi un atbalsta pasākumi šogad tika pieņemti pirms aktuālā budžeta cikla uzsākšanas un tika aprakstīti Latvijas Stabilitātes programmā 2020.-2023.gadam, ietverot tos atbalsta pasākumus, kas tika

apstiprināti līdz š.g. 17.aprīlim. Tomēr ņemot vērā, ka atsevišķi atbalsta pasākumi ir aktualizēti un ir pieņemti jauni pasākumi, šajā VTBIL ir ietverta informācija par aktuālo situāciju attiecībā uz MK pieņemtajiem atbalsta pasākumiem.

Līdzīgi iepriekšējiem VTBIL, arī VTBIL 2021., 2022. un 2023.gadam projektā ir ietverti papildus panti, kas nav paredzēti FDL vai LBFV, bet fiksē būtiskus fiskālus lēmumus vidējam termiņam:

- pants, kas nosaka ikgadējo pašvaldību kopējo aizņēmumu pieļaujamo palielinājumu vidējā termiņā, par prioritāti nosakot aizņēmumus Eiropas Savienības un pārējās ārvalstu finanšu palīdzības finansēto projektu īstenošanai ar aizņēmuma apmēru, kas nepārsniedz projekta attiecināmo izmaksu kopsummu, aizņēmumus jaunas pirmsskolas izglītības iestādes būvniecībai vai esošas pirmsskolas izglītības iestādes paplašināšanai, lai mazinātu pašvaldībā reģistrēto bērnu rindu uz vietām pirmsskolas izglītības iestādēs, aizņēmumus izglītības iestāžu investīciju projektiem lai nodrošinātu ilgtspējīgas izglītības funkcijas izpildi;
- pants, kurā tiek noteikts, ka iedzīvotāju ienākuma nodokļa ieņēmumu sadalījums starp valsts budžetu un pašvaldību budžetiem 2021.gadam, 2022.gadam un 2023.gadam ir šāds: pašvaldību budžetiem — 75 procentu apmērā un valsts budžetam — 25 procentu apmērā;
- pants, kurā tiek paredzēts, ka vispārējās valdības sektorā iekļautās valsts kapitālsabiedrības negatīvā ietekme uz vispārējās valdības budžeta bilanci 2022. un 2023. gadā drīkst pārsniegt 5 000 000 *euro* tikai tad, ja ir saņemta MK piekrišana;
- pants, kas nosaka, ka vispārējās valdības sektorā iekļautās pašvaldību kapitālsabiedrības negatīvā ietekme uz vispārējās valdības budžeta bilanci 2022. un 2023.gadā drīkst pārsniegt 5 000 000 *euro* tad, ja ir saņemta MK piekrišana, ja vien attiecīgā pašvaldība nenodrošina, ka tās un visu tās institūciju, kas iekļautas vispārējās valdības sektorā, kopējā ietekme uz vispārējās valdības budžeta bilanci tiek prognozēta neitrāla vai pozitīva;
- pants, kas nosaka, ka informācija par vispārējās valdības sektorā iekļauto kapitālsabiedrību

		<p>faktisko un prognozēto ietekmi uz vispārējās valdības izdevumiem, ieņēmumiem, budžeta bilanci un parādu ir publiski pieejama;</p> <ul style="list-style-type: none"> • pants, kas paredz fiskālās neitralitātes principa nodrošināšanu attiecībā uz Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" ietvaros uzņemto virssaistību ietekmi uz vispārējās valdības budžeta bilanci; • pants, kas nosaka dividendēs izmaksājamo peļņas daļu akciju sabiedrībai "Latvenergo" saskaņā ar 2020.gada 22.septembra MK sēdē (MK sēdes protokols Nr.55 38.§, 10. un 11.punkts) nolemto; • pants, kas nosaka dividendēs izmaksājamo peļņas daļu akciju sabiedrībai "Latvijas valsts meži" saskaņā ar 2020. gada 18. augusta MK sēdē (MK sēdes protokols Nr.49 46.§, 30.punkts) un 2020.gada 22.septembra MK sēdē (MK sēdes protokols Nr.55 38.§, 27.punkts) nolemto; • pants, kas nosaka dividendēs izmaksājamo peļņas daļu akciju sabiedrībai "Augstsprieguma tīkls", saskaņā ar 2018.gada 29.maija MK sēdē (MK sēdes protokols Nr.26 45.§) un 2020.gada 26.maija MK sēdē (MK sēdes protokols Nr.39, 38.§) nolemto. • pants, kas paredz, ka, sagatavojot likumprojektu "Par valsts budžetu 2022.gadam" un likumprojektu "Par vidējā termiņa budžeta ietvaru 2022., 2023. un 2024.gadam", MK atbilstoši atbalstītajiem demogrāfijas pasākumu priekšlikumiem paredz nepieciešamo finansējumu to īstenošanai, saskaņā ar 2020.gada 22.septembra MK sēdē (MK sēdes protokols Nr.55, 38.§, 6.3.p.) nolemto. <p>Saskaņā ar FDL 5.panta piekto daļu likumprojektam tiek pievienots:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fiskālās disciplīnas padomes sagatavotais fiskālās disciplīnas uzraudzības ziņojums; • Fiskālo risku deklarācija, ko MK apstiprināja 2020. gada 18.augustā (MK sēdes protokols Nr.49., 45.§).
3.	Projekta izstrādē iesaistītās institūcijas un publiskas personas kapitālsabiedrības	<p>VTBIL izstrādē, sagatavojot budžeta pieprasījumus, ir iesaistītas visas ministrijas un citas centrālās valsts iestādes. Institūciju līdzdalība tiek nodrošināta atbilstoši LBFV 8.pantam.</p>

		Atbilstoši LBFV pārejas noteikumu 68.punktam Latvijas Pašvaldību savienības līdzdalība likumprojekta izstrādē par pašvaldību intereses skarošiem ar vidēja termiņa budžeta ietvara likuma projektu saistītiem jautājumiem tiek nodrošināta vienlaikus ar likuma "Par pašvaldību budžetiem" 13. pantā minētajām sarunām. Šo sarunu rezultātus noformē protokola veidā un pievieno gadskārtējā valsts budžeta likuma projektam (budžeta likumprojektu paketei).
4.	Cita informācija	Likumprojektam ir pievienots MK protokola lēmums, kas paredz noteikt, ka finanšu ministrs likumprojektu „Par vidēja termiņa budžeta ietvaru 2021., 2022. un 2023.gadam”, tā paskaidrojumus, Fiskālo risku deklarāciju un Fiskālās disciplīnas padomes sagatavoto Fiskālās disciplīnas uzraudzības ziņojumu iesniedz Saeimai 2020.gada 14.oktobrī un, ka atbildīgais par likumprojekta turpmāko virzību Saeimā ir finanšu ministrs.

II. Tiesību akta projekta ietekme uz sabiedrību, tautsaimniecības attīstību un administratīvo slogu

1.	Sabiedrības mērķgrupas, kuras tiesiskais regulējums ietekmē vai varētu ietekmēt	Tieši vai pastarpināti likumprojekts ietekmē visas sabiedrības mērķgrupas, t.sk. sabiedrības grupas, kas tieši vai pastarpināti saņem finansējumu no valsts budžeta, veic obligātos maksājumus budžetā saskaņā ar likumdošanā noteikto.
2.	Tiesiskā regulējuma ietekme uz tautsaimniecību un administratīvo slogu	Likumprojekts nodrošina valsts budžeta plānošanu atbilstoši pieejamiem resursiem vidējā termiņā un nodrošina šo resursu izlietošanu atbilstoši valdības noteiktajām prioritātēm.
3.	Administratīvo izmaksu monetārs novērtējums	Projekts šo jomu neskar.
4.	Atbilstības izmaksu monetārs novērtējums	Projekts šo jomu neskar.
5.	Cita informācija	Nav.

III. Tiesību akta projekta ietekme uz valsts budžetu un pašvaldību budžetiem

Rādītāji	2020.gada plāns		Turpmākie trīs gadi (euro)		
	saskaņā ar likumu „Par valsts budžetu 2020.gadam” (euro)	2021.gada budžeta projekts pret 2020.gada plānu –	2021	2022	2023
			budžeta projekts	budžeta projekts	budžeta projekts

		izmaiņas (euro)			
1	2	3	4	5	6
1. Budžeta ieņēmumi	9 907 335 199	-321 891 925	9 585 443 274	10 335 331 526	10 795 885 865
1.1. valsts pamatbudžets, tai skaitā ieņēmumi no maksas pakalpojumiem un citi pašu ieņēmumi (bruto)	6 896 124 760	2 689 318 514	6 688 246 208	7 190 324 203	7 476 075 904
1.2. valsts speciālais budžets (bruto)	3 211 460 000	-60 439 910	3 151 020 090	3 391 893 472	3 565 025 990
1.3. pašvaldību budžets					
2. Budžeta izdevumi	10 014 842 838	748 384 243	10 763 227 081	11 054 223 393	10 974 383 644
2.1. valsts pamatbudžets (bruto)	7 238 116 539	606 349 177	7 844 465 716	8 074 494 339	7 838 593 873
2.2. valsts speciālais budžets (bruto)	2 976 975 860	195 608 529	3 172 584 389	3 226 615 203	3 381 005 800
2.3. pašvaldību budžets					
3. Finansiālā ietekme	-107 507 639	-1 070 276 168	-1 177 783 807	-718 891 867	-178 497 779
3.1. valsts pamatbudžets	-341 991 779	+2 082 969 337	-1 156 219 508	-884 170 136	-362 517 969
3.2. speciālais budžets	+234 484 140	-256 048 439	-21 564 299	+165 278 269	+184 020 190
3.3. pašvaldību budžets					
4. Finanšu līdzekļi papildu izdevumu finansēšanai	X				

(kompensējošu izdevumu samazinājumu norāda ar "+" zīmi)					
5. Precizēta finansiālā ietekme	X				
5.1. valsts pamatbudžets					
5.2. speciālais budžets					
5.3. pašvaldību budžets					
6. Detalizēts ieņēmumu un izdevumu aprēķins (ja nepieciešams, detalizētu ieņēmumu un izdevumu aprēķinu var pievienot anotācijas pielikumā)	<p>Detalizēts ieņēmumu un izdevumu aprēķins ir pievienots likuma "Par vidēja termiņa budžeta ietvaru 2021.,2022. un 2023.gadam" projekta 1.,2. un 3.pielikumā.</p>				
6.1. detalizēts ieņēmumu aprēķins					
6.2. detalizēts izdevumu aprēķins					
7. Amata vietu skaita izmaiņas	Nav.				
8. Cita informācija	<p>Tabulas 2.ailē ir parādīti likumā „Par valsts budžetu 2020.gadam” apstiprinātie dati, 3.ailē parādītas izmaiņas - 2021.gada valsts budžeta projekts pret 2020.gada plānu, 4., 5. un 6.ailē – 2021.-2023. gada budžeta projekts.</p>				

IV. Tiesību akta projekta ietekme uz spēkā esošo tiesību normu sistēmu

1.	Saistītie tiesību aktu projekti	VTBIL saskaņā ar LBFV pārejas noteikumu 67.punktu MK iesniedz Saeimai kopā ar gadskārtējo valsts budžeta likuma projektu (budžeta likumprojektu paketē).
----	---------------------------------	--

2.	Atbildīgā institūcija	Finanšu ministrija.
3.	Cita informācija	Nav.

V. Tiesību akta projekta atbilstība Latvijas Republikas starptautiskajām saistībām

Projekts šo jomu neskar.

VI. Sabiedrības līdzdalība un komunikācijas aktivitātes

1.	Plānotās sabiedrības līdzdalības un komunikācijas aktivitātes saistībā ar projektu	Sabiedrības informēšana par likumprojekta saturu un virzības gaitu tiek nodrošināta ar plašsaziņas līdzekļu starpniecību.
2.	Sabiedrības līdzdalība projekta izstrādē	Projekts šo jomu neskar.
3.	Sabiedrības līdzdalības rezultāti	Projekts šo jomu neskar.
4.	Cita informācija	Nav.

VII. Tiesību akta projekta izpildes nodrošināšana un tās ietekme uz institūcijām

1.	Projekta izpildē iesaistītās institūcijas	Visas institūcijas, kas tieši vai pastarpināti saņem finansējumu no valsts budžeta, kā arī veic obligātos maksājumus budžetā saskaņā ar likumdošanā noteikto.
2.	Projekta izpildes ietekme uz pārvaldes funkcijām un institucionālo struktūru. Jaunu institūciju izveide, esošu institūciju likvidācija vai reorganizācija, to ietekme uz institūcijas cilvēkresursiem	Projekts šo jomu neskar.
3.	Cita informācija	Pēc VTbil 2021., 2022. un 2023.gadam pieņemšanas Saeimā, likums tiks izsludināts publicējot oficiālajā preses izdevumā "Latvijas Vēstnesis". Pēc izsludināšanas VTbil 2021., 2022. un 2023.gadam tiks ievietots Finanšu ministrijas oficiālajā tīmekļa vietnē.

Finanšu ministrs

J.Reirs